Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250
(212) 227-5251

РІК LXXXIV. Ч. 110. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 14-го ТРАВНЯ 1977 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK. SATURDAY, MAY 14, 1977 No. 110. VOL. LXXXIV.

Конференція Федерації Жіночих Клюбів Ню Джерзі прийняла резолюцію українок про людські права

Кліфтон, Н. Дж. (І. Ч.) — в днях 10, 11 і 12-го травня відбулася тут 83-та конвенція. Федерації Жіночих Клюбів Ню Джерзі, на якій представниці Окружної Ради Союзу Українок Америки в Ню Джерзі здобули поважний успіх.

На приблизно 50- пропозицій до резолюцій, внесених членами федерації, тільки шість були прийнятті Резолюційною комісією і предложені на конвенції. Між ними була резолюція в обороні українських жінок політв'язнів, уложена в дусі декади жінки і Декляраціі людських прав. Резолюцію прийнято великою більшістю голосів і вона буде передана Федерацією президентові Картерові, Конгресові, генеральномусекретареві ОН Куртові Вальдгаймові та президії Резолюційної комісії Генеральної Федерації Жіночих Клюбів.

Другим успіхом українок був виступ голови Окружної Ради СУА п-і Олі Гнатейко, яка перехилила опінію делегаток в користь резолюції про зміну способу голосування на Президента ЗСА.

Федерація охоплює коло 39,000 членів, а в конвенції брало участь 1,200 делегаток. Між українськими учасниками були: п-ні Гнатейко, голова Окружної Ради СУА, мґр Дора Рак, голова Статутової комісії Головної Управи СУА, Таіса Браун, референтка зв'язків округи, та Ірина Чайківська, пресова референтка.

Відбулася 20-та Конференція ЦК ОДУМ-у

Лондон, Онтаріо (О.Ш.) — 23-го квітня 1977 р. на одумівській оселі ,,Україна'' в Лондоні, Онтаріо, відбулася 20-та Конференція ЦК ОДУМ-у. На основі нового статуту, таку конференцію скликає голова ЦК ОДУМ--у принаймні раз у рік.

Конференція цього разу включала організаційно-формальну частину, а також панель на тему ,,Освіта одумівців''. Першу частину відкрив і нею проводив голова ЦК ОДУМ-у В. Педенко. В зміст цієї частини входили звіти голів Кошів, старших виховників ОДУМ-у ЗСА й Канади, голів Головних Управ Товариств Одумівських Приятелів (ТОП), звіти комісій: ідеологічно-проблематичної, видавничої, методичної, стипендійної, статутової, таборової, господарчої та комісій одумівських зустрічей.

Крім того, звітували голова Редакційної колегії журналу ,,Молода Україна'', адміністратор ,,Молодої Україна'', адміністратор ,,Молодої України'', голова дирекції оселі ,,Україна'', голова оселі ,,Київ'', редактор Ювілейного Збірника та голова Комітету Побудови Пам'ятника Митрополитові Липківському. Кожна Комісія виконує свою призначену працю. Журнал ,,Молода Україна'' поновлюється достатньою кількістю матеріялів з одумівського життя, як також і загального характеру. ,,Ювілейний Збірник'' вже готовий до друку. Кілька місяців тому появилася друга частина одумівського Порадника, яким мають користатися виховники юного ОДУМ-у. Крім того, видано збірку поезій поета М. Ситника, яка вже знаходиться в розпродажу.

Оселі готуються до літнього сезону таборування. На оселі ,,Київ'' в стейті Ню Йорку відбудуться відпочинково-виховні табори від 2-го липня до 9-го липня і від 23-го липня до 13-го серпня 1977 р. Від 13-го серпня до 27-го серпня відбудеться табір українознавства і вдосконалення гри на бандурі, який відбувається вже протягом кількох років під протекторатом Капелі Бандуристів ім. Т. Г. Шевченка. Від 9-го липня до 23-го липня відбудеться табір виховників ЮОДУМ-у. На оселі ,,Україна'' відбудеться одумівська зустріч в днях 1-го,

(Закінчення на стор. 4-ій)

Франків ,,Лис Микита" може буде показаний на телебаченні

Трой, Огайо. — Молодий український фільмар Марко Перейма, який закінчив студії кінематографії в Колюмбус університеті в Огайо, вніс подання до Департаменту здоров'я, освіти і суспільної опіки, точніше, до Відділу етнічно-спадщинних студій, в справі дотації на випродукування двох півгодинних пробних телевізійних програм (,,пайлот шовс"), які зображували б перші дві ,,пісні" ,,Лиса Микити" Івана Франка. Марко Перейма, відомий за ряд своїх фільмів, між ними ,,Писанка", надіється, що якщо публіці сподобаються перші дві півгодинні програми, то можна буде показати на телебаченні цілого ,,Лиса Микиту". Телевізійні програми мають бути двомовні, тобто, в англійській і українській мовах. Аплікацію на дотацію тепер розглядає згаданий Відділ етнічно-спадщинних студій.

Для здійснення свого заміру Марко Перейма заанґажував ряд видатних українських мистців. Дорадники — це корифей української сцени Йосип Гірняк та відома акторка-педагог Лідія Крушельницька. Музичне оформлення буде в руках композитора - скрипаля Ярослава Ласовського, маестра Григорія Китастого, відомого композитора і диригента Капелі Бандуристів ім. Тараса Шевченка, та скрипаля Андрія Заплатинського. Мистецьке оформлення — це відповідальність Константина Мілонадіса і Ярослава Елиєва.

Рішення Відділу етнічно-спадщинних студій Департаменту здоров'я, освіти і суспільної опіки повинно бути оприлюднене за кілька тижнів.

,,Думка" і ,,Молода Думка" дадуть концерт на будову церкви св. Юра

Ню Йорк. — У неділю, 22-го травня, тут у залі Вашінгтон Ірвінґ гайскулу при 40 Ірвінґ Плейс, біля 15-ої вул., відбудеться добродійний концерт мішаного хору ,,Думка" і дитячого ,,Молода Думка", прихід з якого призначений на фонд будови нової церкви св. Юра в Ню Йорку. Початок в 4-ій год. по полудні. Обидвома хорами диригуватиме Семен Комірний, а музичний супровід на фортепіяні буде в руках Джона Ван Баскірка та Олеся Кузишина. В концерті візьмуть участь солісти: сопрано Євгенія Турянська і тенор Євген Титла. Квитки можна набувати в українських крамницях Ню Йорку, в канцелярії парафії св. Юра та при касі.

ПРЕЗИДЕНТ КАРТЕР ВВАЖАЄ СВОЮ ПОЇЗДКУ ДО ЕВРОПИ ЗА ДУЖЕ УСПІШНУ

Президент Джіммі Картер між кореспондентами після пресової конференції.

Вашінгтон. — Виступаючи в четвер, 12-го травня, на своїй сьомій з черги формальній пресовій конференції, яка була передавана на телебаченні та по радіо, президент Джіммі Картер заявив, що його недавня поїздка до Европи, під час якої він взяв участь у вершинній економічній конференції 7-ох індустріяльних потуг вільного світу, відбув наради з представниками Північно-Атлантійського Союзу (НАТО) і зустрівся із сирійським президентом Гафезом аль-Ассадом, була дуже успішна, бо під час нарад і після них можна було запримітити ,,відновлення надії і впевнености'', що вільний світ таки зможе з успіхом вести ,,ідеологічне змагання'' з комуністичним світом, що держави Заходу сильні та що між країнами вільного світу існує співпраця. Президент зазначив, що Америка наново підтвердила своє зобов'язання відносно НАТО і висловив вдоволення, що під сучасну пору всі члени НАТО — це дійсно демократичні держави, вказуючи також на факт, що в Еспанії і Портуґалії проходить демократизація політичних систем. Почуття, що люди в країнах Заходу вільні, можуть робити власні рішення і обирати власні уряди, дає вільному світові перевагу, — сказав президент Картер.

Відповідаючи на запити кореспондентів, Президент сказав, що хоча Америка має ,,спеціяльне зобов'язання'' щодо безпеки Ізраїля й дальшого існування тієї країни як самостійної держави, то вважає, що якщо Палестинська Визвольна Організація (ПВО) визнає право Ізраїля на незалежне існування, то Ізраїль повинен погодитися на створення ,,батьківщини для палестинських арабів''. Зазначуючи, що такі

(Закінчення на стор. 4-ій)

Палата Репрезентантів проти торгівлі з Кубою і В'єтнамом

Вашінгтон. — У четвер, 12-го травня, Палата Репрезентантів 288-ма голосами проти 119-ох заявилася проти встановлення торговельних зв'язків з комуністичними урядами Куби і В'єтнаму, але знесла ,,перестарілі обмеження" проти інших держав, які торгують з Гаваною і Ганоєм, зазначивши, що Вашінґтон не припинюватиме допомогу в харчах для країн, які мають торговельні зв'язки з Кубою і В'єтнамом. Рішення Палати Репрезентантів противорічить рішенню Сенатської комісії для закордонних справ, яка на початку цього тижня проголосувала частинно знести ембарґо на торгівлю з Кубою. Відмінні законопроєкти мусять бути полагоджені спільною комісією обох Палат Конґресу, якщо цілий Сенат схвалить проєкт своєї Комісії для закордонних справ.

Друге інтерв'ю з Ніксоном відносилося до міжнародної політики

Вашінґтон. — Під час другого телевізійного інтерв'ю з британським коментатором і актором Дейвидом Фростом, яке було передаване в четвер, 12-го травня, колишній президент Ричард Ніксон обговорював міжнародні відносини під час його президентури, подав свої особисті спостереження про таких лідерів інших держав як Нікіта Хрущов, Леонід Брежнєв, Мао Тсе-тунґ тощо, описав свої відносини і співпрацю з державним секретарем Генрі Кіссінджером та з'ясував своє розуміння ,,політики детанту" зі Совєтським Союзом.

В цьому інтерв'ю Ніксон був певніший себе, ніж в попередньому минулого тижня, яке відносилося головно до Вотерґейтської афери. Тепер Ніксон в подробицях описав його дві зустрічі з Мао Тсе-тунґом, в 1972-му і 1976-му роках, підкреслюючи, що це була його ініціятива розпочати переговори з Пекіном, а не ініціятива Кіссінджера. Протягом інтерв'ю Р. Ніксон часто говорив про Кіссінджера, вихвалюючи його за ,,геніяльне" ведення закордонної політики, але теж вказуючи на деякі неґативи колишнього державного секретаря, наприклад, на його змінливий характер, на його бажання завжди бути в центрі уваги тощо. Коментатори вказують, що Ніксон старався заперечити поширене поняття, що Кіссінджер, а не він, Ніксон, формулював закордонну політику ЗСА.

Щодо ,,політики детанту", то колишній президент Ніксон сказав, що в його розумінні ця політика означає, що такі надпотуги, як ЗСА і Совєтський Союз, обговорюватимуть різні проблеми, замість воювати між собою. Він зазначив, що політика детанту не повинна бути інтерпретована як ,,розв'язка всіх проблем світу", а тільки засіб для забезпечення світового миру.

Відносно лідерів Совєтського Союзу, Ричард Ніксон сказав, що Нікіта Хрущов був ,,умово бистріший" від Леоніда Брежнєва, але теперішній совєтський батажок ,,безпечніший", бо обережніше ставиться до різних міжнародних проблем, черпаючи поради у своїх підвладних. Брежнєв, на думку Ніксона, більш поміркований від Хрущова у своїх поглядах, але це не можна інтерпретувати, що за його влади Совєтський Союз послаб, бо Брежнєв, йдучи за комуністичною доктриною, старається не тільки скріпити комунізм в СССР, але поширити цю доктрину на цілий світ.

Під час інтерв'ю Ніксон скритикував підхід президента Джіммі Картера до питання людських прав, заявляючи, що позакулісова дипломатія матиме більші успіхи, ніж публічні виступи Президента. Він думає, що коли б він за своєї президентури одверто вимагав від Москви, щоб злагіднила свою еміграційну політику, то дуже мало жидів виїхало б із СССР.

Ніксон обговорював теж ролю ЗСА під час війни на Близькому Сході в 1973-му році, конфлікт між Індією і Пакістаном щодо самостійности Банґладешу і заторкнув поверховно війну в Індокитаї. Війна в Індокитаї, зокрема у В'єтнамі, має бути темою третього інтерв'ю, яке буде передаване 19-го травня.

Державний секретар Венс інформує еспанців

Мадрід, Еспанія. — Державний секретар Сайрус Венс відвідав у четвер, 12-го травня, еспанську столицю, мав зустріч та розмови з прем'єром та іншими членами еспанського уряду, відвідав короля Хуана Карльоса та після зустрічей і розмов виїхав до Ірану на конференцію міністрів закордонних справ Організації Центрального Договору в Теґерані. Під час своїх відвідин в столиці Еспанії секретар Венс зокрема взяв участь та провадив конференцію Еспансько-Американської Ради, яка була створена на підставі минулорічного договору між обома країнами, який дає З'єднаним Стейтам Америки право користуватись чотирма еспанськими військовими базами в заміну за американську військову й економічну допомогу на загальну суму 1.22 більйона долярів. Згідно з повідомленням, державний секретар Венс зокрема інформував еспанців про відбуту в Лондоні конференцію індустріяльних країн, про ситуацію на Близькому Сході, як і про заповіджену на червень конференцію в Беоґраді для перегляду виконання постанов Гельсінського Заключного Акту, включно з постановами про пошанування людських прав.

ВАКЛ ЗА ДЕРЖАВНУ САМОСТІЙНІСТЬ УКРАЇНИ

(АБН). — Десята Конференція Світової Антикомуністичної Ліґи (ВАКЛ) у Тайпеї, Китайська Республіка, Тайван, схвалила 22-го квітня 1977 ,,Резолюцію про самостійність України". Її текст такий:

Тому, що Україна з її 53-мільйоновим населенням, з нескореним революційним людським потенціялом, з величезними економічними багатствами (,,житниця Европи") й природними копалинами, з трудолюбивістю її народу та винахідливістю її інтелектуальної еліти і з її геополітичним положенням — творить вирішний чинник у протибольшевицькій боротьбі та в побудові нового справедливого міжнародного ладу;

Тому, що Україна, не зважаючи на втрату своєї державної незалежности в 1920/21 рр. і на винищення большевизмом понад 20 мільйонів населення в наслідок гено-, етно-, культуроциду під час воєнного комунізму, штучно організованого Москвою голоду 1932/33, єжовщини (1937), масового винищування Української Повстанської Армії (УПА) і революційного підпілля (Організації Українських Націоналістів (ОУН) та їхніх прихильників з усіх верств народу в рр. 1942-1953 — не заперестала своєї боротьби за національну незалежність і права людини (,,завжди змагаючи до волі" — за словами Вольтера); і

Тому, що Україна як Фенікс з попелу завжди наново відроджується, як це засвідчують

а) повстання українських й інших політичних в'язнів у російських концтаборах у 1953-1959 рр.,

б) відродження нової інтелектуальної еліти в шестидесятих і сімдесятих роках у дусі патріотизму, визвольного націоналізму, християнства і українського історично-традиційного народоправства,

в) скріплення визвольних дій національно-революційного підпілля (про що інформують не тільки українські компетентні чиники, але й іншенаціональні політичні, історичні, економічні, національно-етнічні, літературні й інші дослідні джерела),

г) змагання у найрізніших формах і різними методами молодого покоління України за здобуття національно-державної незалежности і здійснення прав людини;

Отже тому Десята Конференція ВАКЛ постановляє:

Підримати революційно-визвольну боротьбу України за її національно-державну незалежність і права людини;

Вимагати, щоб Україна, яка є членом-основником ОН, репрезентував не аґентурний уряд московської колонії-УССР, але представництво національно-визвольної революційної організації — ОУН, яке повинно мати принаймні такий правний статус, як має Палестинська Визвольна Організація;

Засудити російський шовінізм, імперіялізм, колоніялізм, гено-, етно- і культуроцид, русифікацію та вивіз українців поза межі України;

Засудити національний, політичний, соціяльно-економічний гніт і визиск української нації та її землі;

Засудити топтання національних і людських прав російськими комуністами і неоколоніялістами, ламання договорів і міжнародоправних актів, як, наприклад, Хартії ОН, — Резолюції ОН про деколонізацію — надання незалежности колоніяльним народам і країнам — з 14 грудня 1960, — і ламання ,,Кошика 3", статтей VII і VIII про національні й людські права навіть Заключного Гельсінського Акту та одночасно власних конституцій статті 17 конституції СССР і 14 статті конституції УССР, які надають кожній республіці право вільного виходу з СССР, а насправді російські колоніялісти і загарбники засуджують на 15 років важкої тюрми або на кару смерти за саму тільки спробу теоретичної аналізи можливостей цих статтей конституції, як це було у справі правників Л. Лук'яненка, І. Кандиби й інших;

Засудити переслідування Українських Церков, руйнування українських культурних пам'яток, убивства українських священослужителів, як, наприклад, о. Луцького й о. Лучкова, чи мистця Алли Горської, і зокрема членів підпільної Організації Українських Націоналістів (ОУН);

Вимагати звільнення усіх українських політичних і релігійних в'язнів (які творять 60-70% усіх політичних в'язнів), на чолі з Юрком Шухевичем, Валентином Морозом, Святославом Караванським, Євгеном Сверстюком, Іриною Сеник, Іриною Калинець, З. Антонюком, І. Світличним, о. В. Романюком, Ігорем Калинцем, М. Руденком, О. Тихим, і зокрема всіх членів ОУН і УПА, з-поміж яких багатьох уже карається понад 30 років по тюрмах і концтаборах за те, що вони боролися за розвал російської імперії й відновлення самостійної соборної української національної держави та за здійснення прав людини;

Вимагати виведення російських окупаційних військ і російського апарату терору з України, щоб український народ міг відновити свою власну національну, незалежну, народоправну державу.

Буковський невдоволений поставою Заходу щодо СССР

Лондон. — В тому часі, як на Даунінґ вулиці в резиденції британського прем'єра Джеймса Каллаґена радились голови сімох індустріяльних держав — З'єднаних Стейтів Америки, Великої Британії, Франції, Японії, Італії, Німеччини і Канади, в іншому місці на Трафальґар сквері відбулася мирна демострація в обороні дисидентів і політичних в'язнів в Совєтському Союзі, в якій взяло участь понад 500 осіб, між ними декількох найновіших дисидентів, в тому числі і недавно прибулий з СССР Владімір Буковський. Буковський у своєму виступі, між іншим, нарікав на байдужість Заходу і інертність західніх людей, які відносно слабо реаґують навіть на такі факти, як засилання цілком здорових людей до спеціяльних психіятричних заведень КҐБ. В. Буковський при тому відмітив, що не можна рівночасно нав'язувати приязні відносини з народом в СССР і режимом, треба вибирати одно.

Після закінчення маніфестаційної частини, демонстранти, між ними також В. Буковський, перейшли на Даунінґ вулицю, де вони вручили усім учасникам конференції відповідне звернення. Окереме меморандум вручено президентові Картерові. Демонстранти просили Картера використати свій авторитет і вплив, щоб наголосити на Беоґрадській конференції справу оборони людських прав в світі, а в першу черґу в Совєтському Союзі та інших комуністичних державах і зобов'язати держави, які підписали Гельсінкську угоду, додержуватись її змісту.

В УКРАЇНСЬКОМУ ГОСТИННОМУ МАЯМІ

Репортаж Людмили Волянської

(І)

Осінь, зима і весна на Фльориді — це справжній Божий рай, а влітку нашим маямцям треба ,,відстраждати" чималу спеку. Тому наші земляки в цьому південному м. називають цей період ,,мертвим сезоном" в противагу до сезону ,,живого", який все ж триває там довгий час, бо від жовтня до травня. Але коли клімат там і ,,не дописує" влітку, то є там скарби, які не змінюються ніколи, а це наші рідні українські люди, які своїм щирим ставленням до приїжджих ,,північних" своїх земляків роблять Маямі своєрідною Меккою, до якої знову хоче кожний і кожна поїхати, хто на собі зазнав тепла не тільки ,,субтропічного", а й братерського, людського, на яке так багата і щедра українська маямська громада. Нам пощастило незвичайно з нашою поїздкою, бо ми застали дві прегарні імпрези маямців: величаве святкування двадцятип'ятиліття Відділу

17-ий Відділ Союзу Українок Америки в Маямі

СУА (Союзу Українок Америки) в березні та таке ж імпозантне свято Шевченка на переломі березня і квітня.

Про це свято вже звітував вчасно у ,,Свободі" інж. Юрій Цегельський, син славного Логина Цегельського, що ще більш був у згоді з пером", як його син, так що нам лишились інші речі для звітування.

Загально про українське Маямі

В цьому гарному місті й околиці є дві церкви, — оповідає відомий український підприємець і меценат Микола Ракуш,, він же і голова Відділу УНСоюзу, — українська католицька парафія об'єднує біля двох сот родин, а православна — біля ста. При церквах існують успішні хори, рідні школи для дітей. Молодь

(Продовження на стор. 4-ій)

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли, незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата: на рік — $30.00, на пів року — $16.00, на 3 місяці — $9.00. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Слова і діла

Сьогодні вже з усією певністю можна б твердити, що підступні заходи і пляни комуно-російських верховодів для зломання українського руху спротиву, припинення підпільних, чи як їх популярно називають ,,самвидавних публікацій не здійснилися: Сталінські методи терору, що ними постійно і без жадних скропулів користується КГБ супроти дисидентів і борців за національні і людські права в підневільній Україні, не дають тих результатів, яких режим надіявся. Арешти, суди і засуди багатьох українських патріотів, переважно з кіл молодої інтелігенції, не зупинило руху спротиву, не викликало покаянних заяв. Навпаки, запроторені до в'язниць, концтаборів і психіятричних заведень українські патріоти і борці за національні і людські права виявили подивугідну твердість, завзяття, впертість і активність у боротьбі з режимом в нових і змінених обставинах.

До українців на поселеннях доходять різними шляхами відомості про їхню боротьбу. Ці вісті і писані документи стверджують про посилене безправ'я комуно-російських імперіялістів на українських землях, про нелюдський режим у в'язницях, про брутальне топтання прав українського народу, про безправства насаджених в Україні наставників і вкінці про національну дискримінацію і тотальну русифікацію. Вичерпно про ці справи писали автори Декларації української громадської групи сприяння виконанню Гельсінкських угод, наводячи ряд переконливих фактів, писали про ці справи й інші члени руху спротиву чи поодинокі засуджені у своїх зверненнях до Організації Об'єднаних Націй, Міжнародної Амнестії, американського уряду і до великої української громади у вільному світі в першу чергу.

В обставинах абсолютного і жорстокого придавлювання вільної думки і слова в СССР, такі звернення до українців в діяспорі мають велику вимову. Кожна бо людина, яка під тиском обставин змушена жити поза батьківщиною, все одно являється її складовою частиною і морально зобов'язана боротися доступними їй засобами за привернення Україні права незалежної держави. Тільки в такому випадку український народ може осягнути свободу і незалежність, тільки у випадку, коли програма борців в Україні стане також програмою української громади у вільному світі ми зможемо осягнути тривалі успіхи там у підневільній Україні, і тут, між вільними народами світу. Не дурімо себе надіями на якісь ,,перетворення'', на ,,лібералізацію'' режиму, на внутрішні зміни чи на розвиток ,,комунізму з людським обличчям''. Все це утопії, які віддаляють нас від наміченої мети, затьмарюють наш погляд, абсорбують енергію, відбирають багатьом охоту для дальшої праці і боротьби. Нам потрібно мобілізуватися, ставати до конкретної праці, творити передумови для здобуття успіхів, які будуть не тільки успіхами української спільноти на поселеннях, але також успіхами української визвольної справи, за яку йде змаг на Батьківщині. Сьогодні вже замало нарікати на опортунізм Заходу — треба працювати в напрямі корисної для нас зміни. Деякі правильні потягнення президента Картера і його уряду створили сприятливу для нас коньюнктуру, яку нам слід використати, якщо не бажаємо залишитися невдахами на чужині. Найвижчий час на конкретну і посилену дію, яка одинока може принести бажані успіхи. На таку посилену і конкретну дію всієї нашої громади очікують всі ділянки нашого життя, від передшкілля починаючи, а на великих політичних акціях кінчаючи. Казали старинні: слова вчать, а приклади-вчинки поривають.

Не забуваймо про переслідування в Україні!
В травні — місяці СКВУ
посилім оборону людських прав у СССР!

Володимир Барагура

КНИГОЗБУТ ПОШТОЮ

Попри свої ідейно-духові цінності книжка має також матеріяльно - комерційну вартість. Це продукт-товар, який треба збути. Автори стараються різними шляхами дійти до покупця-читача.

Останнім часом прийнявся в наших авторів звичай посилати книжку без попередження прямо на адресу окремих громадян. Майже кожного тижня пошта приносить пакет з книжкою, ціна якої вагається між 10-25 долярів.

Автори, посилаючи незамовлену книжку прямо на адресу громадян, беруть на себе матеріяльний риск. Книжка, опакування, пошта, час і труд коштують поважні суми, а доля висланої незамовленої книжки — невідома. Посилаючи книжку за зниженою поштовою оплатою, висилач не має на посилку ніякої посвідки, отже не має також доказу, що адресат отримав пакет, щоб можна упімнутися заплати, або вимагати звороту посилки. Байдужий, чи несовісний адресат може книжку отримати й задержати у себе, не висилаючи за неї належности, ані не відповідаючи на упімнення, бо ніхто не може йому доказати, що книжка дійшла до його рук.

Правда, отримавши незамовлену книжку, можна її відіслати, не розкриваючи пакету. Не треба навіть перепаковувати, переадресовувати і трудитися на пошту. Вистачить перекреслити свою адресу, дати дописку на пакеті ,,Назад до висилача", вказуючи стрілкою його зворотну адресу, і вкинути до поштової скриньки. Тоді висилач понесе тільки кошти опакування, порторіїв і втраченого часу й труду, але повернеться йому товар. Так каже добрий звичай, коли книжка небажана.

Воно нічого злого, коли деякі адресати розпакують пакет, оглянуть книжку, чи їм вона потрібна і чи ціна їм відповідає. Дехто навіть затримає на довше, щоб познайомитися зі змістом книжки. Коли ж наочно переконається, що книжка йому не відповідає темою, змістом, ідеєю, чи оформленням або ціною, повинен книжку перепакувати, переадресувати і оплатити пошту, щоб вона дійшла до рук висилача. Але таких людей знайдеться небагато. Книжка залишиться на полиці адресата незаплаченою. Втрата для висилача дошкульна. Так може пропасти йому поважна частина накладу. Це негарний звичай...

Але й висилачів книжок зобов'язують добрі звичаї, хоч не всі їх дотримуються. Посилаючи книжку, вони долучують супровідне письмо. Часто трапляється, що зміст і стилізація такого письма є запереченням комерційних принципів і чемностевих звичаїв. Ці письма довжелезні так, що адресат не має терпцю й часу їх прочитані. Вони невміло стилізовані і через те загублюється істота написаного. Вони сповнені самореклями і самохвальби, мають менторський, а часто образливий тон.

Автор дає сам оцінку своїх писань у суперлятивах, при тому заздалегідь ставить під сумнів знання адресата, закидаючи йому невігластво, і тільки набуття та прочитання його книжки прояснить йому голову.

На доказ вартости і цінности книжки висилач цитує голоси різних осіб з титулами ,,д-р'' і ,,професор", чи ,,мгр", але тільки подає їх ініціяли і промовчує джерело, з якого ці цитати взяті, так, що невідомо хто ці рецензенти є, наскільки вони компетентні давати осуд і яка їх питома вага.

Одночасно супровідний лист ставить під сумнів патріотизм адресата, якщо він не купить книжки. Деколи називає його руїнником рідної культури.

Тим часом не купити запропонованої поштовим шляхом книжки не є ані доказом невігластва, ані браком патріотизму, ані національного руїнництва.

Хоч наша книжкова продукція невеличка, все таки появляється доволі видань і неможливо приватній пересічній людині купувати всі видання з бюджетних міркувань. Є ще й інші моменти: не кожний зацікавлений даним виданням, нпр. книжка про кібернетику може не цікавити літературознавця, дехто придбав книжку іншим шляхом, декому рівень книжки не відповідає. Навіть любителі книги роблять селекцію видань, які хочуть мати у домашній бібліотеці.

Супровідне письмо повинно бути коротке й речеве. Огляд видання повинен бути зроблений не самим автором чи видавцем, але сторонньою компетентною людиною. Рецензент повинен підписатися повним іменем і прізвищем. Уривки рецензій, чи голосів читачів повинні теж бути подані з прізвищем авторів і поданням джерела, з якого взяті.

Ніяких натяків, що ставили б під сумнів освіту, інтелігентність, патріотизм адресата не сміє бути. Супровідне письмо має закінчуватися пропозицією придбати книжку, або повернути її без закидування адресатові національного злочину, якщо її не купить.

Щоб уникнути зайвих витрат, включно з втратою видання, найкраще висилати тільки його конспект з пропозицією замовити книжку і тільки після отримання замовлення висилати її бажаючому.

Це кілька зауважень з точки бачення покупця-читача книжки. Добре було б, щоб автори, видавці, висилкові книгарні висловилися про цю проблему зі свого становища. Такий обмін думками вийде на обопільну користь продуцентам і споживачам книги.

,,...ДЯДЬКИ З ,,КОБЗАРЯМИ'' В ТОРБАХ

В ,,Свободі'' з 29-го квітня 1977 року, надруковано уривок з ,,Книжки Євгена Снєгірьова про процес СВУ і СУМ — нове свідчення трагедії української інтелігенції'', переданий Редакції ,,Свободи'' Пресовою Службою ЗП УГВР, як ,,самвидавна документальна розповідь'', що ,,продісталася'' з України на Захід.

Тут також згадано, що ця ,,документальна розповідь'', але під іншою назвою, ,,продісталася'' й до в-ва ,,Смолоскип'' у Балтиморі, а навіть вже частинно надрукована в російському виданні ,,Континент'' у Парижі.

Після прочитання опублікованого уривку в ,,Свободі'' дивуємось, чого такому ,,самвидавному документові'' треба було ,,продіставатися'' якимись нелегальними засобами?

Все, що написано в цьому уривкові, цілком сміливо може бути висилане з України урядовою поштою.

Правда, маємо перед собою лише уривок з книжки Снєгірьова, але і з нього видно, як на долоні, що її авторові зовсім не йшлося про те, щоб розповісти про ,,трагедію української інтелігенції'', а якраз навпаки, якнайбільше й брутально її принизити, показати підсудних нікчемними істотами, донощиками один на одного й оббріхувачами самих себе; купкою інтелігентів, яких було заарештовано тоді...,,чоловіка з 250'' і ,,дядьків з ,,Кобзарями'' у торбах''. А де ж поділися ті десятки тисяч членів і не членів СВУ й СУМу, яких на наших очах вистрілювано й запроторювано на Сибір без суду?

І характеристичним є факт, що Снєгірьов всю підготову до процесу СВУ—СУМ приписує якомусь ,,Горожаніну відомому депеушнику з Москви'', але ні слова про ролю Скрипника і Любченка, які насправді той процес підготовляли?

Що ж це за ,,документальна розповідь'', в якій не називається прізвища ,,..відомого депеушника з Москви''? Якщо він ,,відомий'', то чому Снєгірьов, тим більше для еміграції, не називає його?

Висновок до опублікованого уривку з ,,документальної розповіді'' в ,,Свободі'' може бути такий, що вся ця ,,історія'' про СВУ й СУМ в Україні, яка з таким поспіхом ,,продісталася'' на Захід, щойно на 37-му році після судового монстер-процесу в Харкові в 1930 році, спрепарована в КГБ і має таку саму ціль, як свого часу ,,спогади'' Шумука про ОУН і УПА в Другій світовій війні, яка теж була ,,продісталася'' закордон.

А все це для того й з єдиною метою компромітувати українську визвольну справу не так серед української еміграції, як в очах різного ґатунку дослідних центрів ,,совєтології'' на Заході, а серед нового покоління українців сіяти зневіру і безнадійність.

Ми ж, що були свідками й учасниками діяльности СВУ й СУМу в Україні з повною відповідальністю твердимо, що все, що треба знати в цих справах, вже повністю розроблене й опубліковане у виданнях відновлених на еміграції СВУ й СУМу і зроблено це людьми, які уціліли від знищення під совєтами й опинилися на Заході.

Щойно тепер довідуємося, що в Києві ,,проживає'' Борис Матушевський засуджений на процесі СВУ—СУМ в Харкові, і проф. Ганцов, яких КГБ ,,спровадило'' десь із заслання для своїх дальших провокацій. І якраз на їхні ,,свідчення'' посилається ,,Снєгірьов'', який чи й насправді існує на світі, або є жертвою КГБ. Тим часом стало відомо, що Б. Матушевський вже не живе і є підозріння, що його забито на вулиці, а проф. Ганцов вже такий старий, що не здібний будь-що творити...

І ми певні, що рано чи пізно, провокація КГБ про СВУ й СУМ буде викрита!

Головна Управа СВУ

НАШІ МУЗИЧНІ ІМПРЕЗИ І ПУБЛІКА

(о.з.) — Доволі часто читаємо в пресі, що на концертах наших мистців залі були напів порожні і не принесли сподіваних матеріяльних прибутків. Це знеохочує наших мистців до дальших виступів, а тимсамим сповільнює розвиток музичного мистецтва і відбирає охоту нашій молоді студіювати музику. Де шукати причини, що наша публіка не цікавиться музичними імпрезами, головно виступами інструменталістів (піяністів, скрипалів і под.)? Коли спитати громадянина чому не був на концерті, почуємо не раз і щиру відповідь: ,,я на музиці не розуміюся й тому на концерти не ходжу''. Такі відповіді ніяк не гармонізують з твердженням, що українці дуже музикальний нарід, який створив дуже багату пісенну культуру в її різних жанрах. Значить нарід, як маса, є музикальний, уміє піснею передати свої душевні почування, оспівати події з життя народу, а його вища верства, його еманація, не розуміє, чи не цікавиться музикою як мистецтвом.

Причиною цієї аномалії є недостача відповідного виховання молодого покоління, яке вже в дитячих роках повинно слухати й розуміти музичні твори. Німці, як нарід, не такий музикальний як українці, витворив і дальше творить цілі верстви музичних діячів, творців і виконавців (композиторів, музикознавців, співаків та інструменталістів), а ми на цьому полі стоїмо ,,в кутку'' майже не замітні. Вина в цьому, що ми в школах не прикладаємо належної уваги музичній сторінці в навчанні дітей вже від садочка і початкової школи. Дослідники цього питання обчислили, що з-поміж фахових музиків-інструменталістів, які виоилися в своєму фахові, 40 відсотків почало вчитися музики вже у передшкільному віці, 40 відсотків від сьомого року життя, 15 відсотків від восьмого року, а 5 відсотків у пізнішому віці. Не лиш опанування гри на інструменті і вишколення слуху приходить легко в молодих роках життя людини, але також наставлення до музики як мистецтва розвивається одночасно з навчанням гри на інструменті, чи співу...Людина, яка перейшла таку науку не скаже згодом, що вона на музиці не розуміється, чи музика її не цікавить. Подібно є з читанням книжок, якщо людина навчиться читати книжки в дитячому віці, буде їх читати й у дозрілому віці.

Та біда в тому, що не всі вчителі передшкілля, чи й початкових шкіл, мають музичне підготовлення, щоби своє знання передати дітям: навчити їх грати спочатку на примітивних дитячих музичних інструментах і співати правильно легенькі пісні, вдосконалюючи це з віком дитини. Тут не йдеться про вишколення фахових музик-співаків чи інструменталістів, бо для цього існують музичні школи, але для навчання дітей основних понять про музику, потрібне в житті кожної людини, так само як основні знання з інших предметів. Так виховане молоде покоління не скаже пізніше, що не любить музики і не ходить на концерти, бо на музиці не розуміється. Цьому питанні повинні присвятити дещо більше уваги управи шкіл та батьки, бо це потрібне для пожвавлення нашого культурного життя.

З НАШИХ БУДНІВ

ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Якось чудно й дивно згадувати тепер ці давні часи, коли ще не було ні радія ані телебачення, та й газета зрідка показувалася в селі, хіба до одного лише отця-пароха приходило ,,Діло'' (а перед тим — ,,Зоря Галицкая''). Читальні ,,Просвіти'' теж були рідкістю, а грамотних людей в селі можна було порахувати на пальцях одної руки. Це щойно згодом, за ,,польських'' часів, поблагословив нас Господь Іваном Тиктором, що навчив народ масово читати ,,Народну Справу'' і календар ,,Золотий Колос''. А до того часу основним джерелом інформації був ,,політичний семінар'' у місцевій, сільській коршмі. На вищому інформаційному щаблі стояв торг або ярмарок у повітовому містечку. ,,Піду трохи на торг та розвідаю, що в світі чувати'', — казав, бувало, ґазда. Клав пару ,,покладків'' до кошелика і тьопав пішечком до міста, ,,бо може назад трапиться фіра'' (тобто підвода).

Вдома, на призьбі під хатою, вже чекали на нього сусіди, жадні новин з широкого світу.

— Ну, що чувати, куме Терентію? — питали, пихкаючи люльки.

— Гм! — замислено морщив чоло кум Терентій, - до чогось-то воно йде, щось висить в повітр'ю, бо на торзі сильно жиди шварготали!

— А що казали?

— Ба! А звідки я можу знати?...Вони ж по-жидівському балакали.

Коли ж, за ,,австрійських'' ще часів, наш брат служив у цісарській армії і воював за ,,Найяснішого Тата'', тоді першим джерелом інформації, що діється на фронті, були — телефоністи. Наш земляк, Михайло Струмінський, пише у своїх споминах у варшавській ,,Нашій Культурі'', що телефоністи, ,,це була військова аристократія, найкраще і найгідніше джерело всіх новинок і тих правдивих, і тих видуманих, оці баби-шептухи, що завжди перші все знали або про щось здогадувались, навіть тоді, коли нічого не знали''. Жартували собі ,,при войську'' з одного такого телефоніста, що служив посильним у телефонічній сотні, бо мовна бар'єра не допускала його телефонної, німецькомовної трубки... Тож коли його питали, що чувати, він відповідав: ,,Нинька ще Найясніший Пан Цісар ніц мені не казали! Як скажуть, то повім, бігме!''

Ці два епізоди пригадалися мені вчора, після п'ятницевого ,,семінара'' на політичному перелазі, в клюбі ,,Лис Микита'' в Ню Йорку...

ІКЕР

Омелян Пріцак

НЕКРОЛОГ ІЗ ПОСТСКРИПТУМОМ

(,,Історичні джерела та їх використання", Видавництво ,,Наукова Думка", Київ, 1964-1972. Томи I-VII.)

I

В 1964 році появився скромний розміром перший том збірника під редакцією трьох визначних українських істориків, виданий Академією Наук Української РСР. Збірник появився під заголовком: ,,Історичні джерела та їх використання'' (ІДжВ). Співпатронами цього нового збірника були дві центральні державні установи в Києві: Інститут історії Академії наук Української РСР і Архівне управління при Раді міністрів Української РСР.

Редакторами публікації були академік Іван Крип'якевич 1) і київський професор і член-кореспондент Академії Федір Павлович Шевченко 2) і відомий археограф Іван Л. Бутович, 3), який у цій новій публікації репрезентував Архівне управління. 4).

Від 1931 до 1957 року в Україні не було ніякого історичного журналу. Але коли двомісячник ,,Український історичний журнал'' (УІЖ) почав виходити в липні 1957р., рівночасно з початком антисталінського курсу Микити Хрущова, то і цей журнал невдовзі показав свою нездібність задовільнити потреби української історичної науки. 5). З цих причин поява ІДжВ в 1964 році оживила сподівання всіх спеціялістів в ділянці української історії. Цю публікацію вважалося замітною подією, що мала б означати часткову лібералізацію радянського режиму в Україні.

Завдання й мотивація ІДжВ були з'ясовані редакторами зовсім одверто:

,,Великої шкоди завдав культ особи і історичній науці. Вся роль істориків зводилась лише до одного — підбирати факти для ілюстрації раз і назавжди встановлених тверджень і положень. Обставини, які склалися на ідеологічному фронті в період панування культу особи, сприяли появі таких негативних явищ в історичних працях, як догматизм і антиісторизм, начотництво і цитатництво, кон'юктурність, ювілейне славослов'я і ,,викривальна'' крикливість. Складний історичний процес часто грубо спрощувався, мало місце нехтування фактами, використання вузького кола джерел, аналіз підмінявся схемою. Нестерпно дошкульною і тяжкою була атмосфера дрібної опіки і грубого адміністрування, підозрілости і недовір'я.

Великим гальмом, шкодою для розвитку історичної науки було те, що цілі її галузі, напрямки в умовах культу особи Сталіна не розроблялись, були кинуті і забуті. Нехтування фактами, використання вузького кола джерел, перешкоди, які створювались для праці в архівах, призвели до того, що майже не приділялось уваги розробці спеціяльних(,,допоміжних'')історичних дисциплін. А як відомо, спеціяльні історичні дисципліни займаються вивченням джерел, встановлюють їх автентичність і важливість, а також шляхи використання. Без врахування цього не може бути й мови про всебічний розвиток науки.

В ході розвитку історичної науки виник ряд спеціяльних (,,допоміжних'') дисциплін, значення яких дуже велике. Від їх розробки в значній мірі залежить краще пізнання фактів, розуміння першоджерел. Це відіграє важливу роль в справі правдивого висвітлення подій та історичних явищ на основі перевірених фактів. Мова йде про професіональну досконалість історика, який взявся відобразити історичний процес...''

,,Рішення XX і XXII з'їздів партії, ліквідація наслідків культу Сталіна створили всі умови для творчого розвитку марксистсько-ленінської теорії, а на її основі — історичної науки...'' 6).

В перших випусках ІДжВ були статті авторів зі Львова, Києва, Одеси, Запоріжжя, Кам'янця Подільського, Чернівець, Берегова (Закарпаття) і Москви. Пізніше приєдналися автори з Харкова, Ніжина, Чернігова, Донецька і Полтави. Цей великий збір науковців був вислідом програми вишколу нової генерації спеціялістів, здібних самостійно досліджувати історичні джерела, заініційованої Інститутом історії Академії наук УРСР. 7) Отже новий збірник міг появитися щойно після періоду основної підготови, коли дещо більше ліберальна атмосфера дала знову змогу відповідальним науковцям впровадити молодих істориків в основи аналізи джерел і допоміжних історичних наук. Результатом цього вишколу була публікація сто сорока дев'яти наукових праць, 8) яких авторами були сто тринадцять істориків в сімох випусках журналу.

Якість статтей в ІДжВ нерівномірна. Все ж таки треба сказати, що з огляду на занедбаність архівів України на протязі такого довгого часу майже всі статті збірника мають інформативну вартість, а в багатьох із них є цінні нові джерельні матеріяли. Крім цього деякі праці підносяться вище загального фактологічного рівня збірника і заслуговують на признання як важливі причинники до історичної науки. 9).

Тому треба дуже жалувати, що зміна політичного клімату України спричинила кінець ІДжВ в 1972 році, коли до співпраці із збірником стала вже постійна група співробітників, 10) які встановили його наукову репутацію.

Матеріяли, друковані в ІДжВ, можна поділити на три групи, типові для подібних радянських збірників: 1) статті, що відносяться до історичних проблем, довжиною між 10 і 32 сторінками; 2). ,,повідомлення'', від одної до 16 сторінок; і 3). ,,замітки'', звичайно три до шести сторінок.

Тематичний профіль віддзеркалює атмосферу ери Шелеста, 11) якої тривання приблизно відповідає періодові збірника. Цей період (1963-1972) характеризується головно намаганням підкреслити досягнення комунізму не тільки у всесоюзному (тобто російському) контексті, але теж і в українському. Основною метою цього намагання була легітемізація української національної гордости без дразнення російської імперіялістичної вразливости. Таким способом українським історикам було дозволено черпати із своїх джерел і писати про свої досліди під умовою, що вони будуть обминати деякі дразливі справи, зарезеровані виключно для російської науки. Цими справами була передовсім Київська Русь і українські козацькі війни проти Москви в періоді 1654—1709.

Таким чином статті про історію Києва перед заснуванням київської держави були вповні допустимі, але статті про Київську Русь per se були недозволені. Документи з Галичини під польською й австрійською владою (1340—1918), козацькі хроніки і топографічні описи російських бюрократів вісімнадцятого і дев'ятнадцятого століття появлялися в необмеженій кількості, але юридичні чи літописні джерела з Київської Руси були виключені. Подібно історія незалежної держави Хмельницького (1648—1654), Запорізька Січ і спацифікована лівобережна Гетьманщина (1709—1783) — це були теми широко розглядані, але козацька держава, що існувала між переяславською угодою і битвою під Полтавою (1654—1709) була зовсім замовчана.

В 1960-их роках деякі науковці, як, наприклад, Ф. П. Шевченко пробували знову відновити поняття Гетьманщини сімнадцятого й вісімнадцятого століть як держави. Після часткового успіху цю спробу довелося залишити. Хоч Московське Царство вважалося державою ще в 1972 році, ,,Гетьманат України''(1709—1764) мусів вдовольнятися означенням ,,Лівобережна Україна XVIII століття''

Як видно із змісту ІДжВ, упревілейованими предметами історичних дослідів під час ери Шелеста були такі теми: ,,прогресивна'' українська політична думка в Галичині в XIX столітті; діяльність КПЗУ (Комуністична партія Західньої України) поміж двома війнами; комуністична діяльність на Волині під Польщею; Закарпаття під чехословацькою владою; Буковина під Румунією, і цікаво завважити, передсталінське десятиріччя квазісамостійної української радянської держави.

(Продовження буде)

В травні — місяці СКВУ
зложіть свій даток на фонд СКВУ!

БОЖЕ, ДЕ ТИ?

„Щасливий нарід, якому Господь — Бог його".

Псалом 144:15.

Людина голодує за Богом. Вона з природи цікавиться джерелом свойого буття. Це видне в невинних питаннях дитини, для якої Бог є жива дійсність. Часто, пізніше щось стається з тою дитячою вірою в Бога. Часом Бог падає жертвою першого шоку інтелектуалізму на коледжі, часом матеріяльні успіхи випихають Його зі сцени. Деколи Сталіну вдалося зламати людині хребет. Може він і не защіпив в серце Леніна, але Бога таки викорінив. Нерідко розчарування в житті кажуть людині погрозити кулаком в сторону неба й відвернутися від Бога.

Як же часто в підсвідомості таки остається голод до Бога. Хоч інтелектуальні й матеріяльні досягнення множаться, вони ще виразніше обнажують порожнечу в душі і родять тугу за якимсь невідомим духовим завершенням. Гадючкою смокче свідомість думка, що всі ті досягнення не мають сенсу, коли немає цілі нашого появлення на землі й немає ніякого сподівання на будуче.

Якось тепло робиться в душі, коли читати твори деяких відомих недовірків і агностиків минулого століття. Вільям Лекі і його „Історія европейської моралі", Джон Стюарт Мілл зі своєю працею „Природа, релігія і теїзм", навіть батько теорії еволюції Чарльз Дарвін в творі „Джернел оф ресерч". Виразно видно, що то не писанина якогось дурачка. Крізь їхні атеїстичні міркування пробивається респект до християнства з його вірою в Бога, з його Ісусом Христом, як ідеальним дороговказом для людства.

Коли після такої лектури читається десь чиєсь філософування, що ось „мати природа подбала, або створила, чи упорядкувала" щось, воно звучить як невмілий дотеп. Вистачить тільки пів години приглянутися процесові репродукції, бездушної, недуманої, без власної волі, одноклітинної амеби і хочеться кричати: „Будь благословенна, мамо природо, за всі твої чудеса! Ми знаємо, хто ти є: Живий, Всемогутній Бог, Творець неба й землі!" Давати кредит за найзвичайніші процеси в природі її генетичним силам, є дуже легко, але скопіювати ті дії, це щось друге.

Нам, простим людям, важко зарахувати в число наших предків жмінку молекулів з перед двох чи трьох більйонів років. Ми маємо свою думку про голосні верески недовірків проти існування Бога, чи проти сотворення. Вони горлають зі всеї сили, бо підсвідомо вони шукають за кимсь, хто б їм переконливо заперечив, бо їхня душа скомлить: „Боже, де Ти; Боже, де Ти?"

Щаслива людина, якої душа не шукає розпачливо Бога і яка бадьоро повтаряє за ап. Павлом: „Знаю бо, в Кого я повірив" (. Тим. 1:12). Декому видається, що воно є знак прогресу, культури й мудрости, бути бодай наполовину недовірком. Нас більше вабить старинна життєва норма: „Острах Господній — початок мудрости" (Приповідки 1:17). Будемо держатися її так довго, поки хтось не додумається повторити процес розмножування найпростішої клітини — амеби.

Напевно, серед читаючих ті рядки є багато таких, які по цьому питанні годяться з нами. Ми славимо Бога і дякуємо Йому за це, а тим благородним серцям повторюємо слова святого апостола Івана: „Держи, що маєш"! (Одкровення 3:11).

З любов'ю до Вас —
Information Service Of Ukrainian Adventists
227 West 46th Street, New York, N.Y. 10036

Місія Деканату Нової Англії

Річні збори і Великопосна Місія Деканату Нової Англії відбулися ц.р. в Ню Гейвені, Конн. Відбулися вони в п'ятницю 11-го і в суботу 12-го березня.

Збори відкрив і ними провадив декан, протопресвітер о. В. Коваленко. Після молитви, яку провів митр. прот. о. М. Чернявський, почалася наша загальна і духовна бесіда.

В першу чергу наш декан привітав приявних. Після оголошення порядку зборів, приявні вшанували пам'ять покійного прот. О. І. Чумака, відспіванням йому „Вічная Пам'ять". Помер він неповних три місяці перед нашими зборами.

О. А. Джейкобс зачитав фінансовий звіт і приявні довідалися, що наша деканальна каса не багата. Справа, мабуть, у цьому, що ми маємо лише шість парафій у нашому Деканаті. Три з них великі, а три дуже маленькі.

Обговорено в загальному роковини, 200-річчя ЗСА і 100-річчя українського поселення у цій країні. Згідно звітів приявних священиків, виявилось, що в кожній парафії все пройшло дуже добре.

Священики познайомилися з Деканальним Статутом, що його затвердив Митрополит і всі погодилися з його змістом.

Всі прийшли до висновку, що по парафіях стає чимраз важча ситуація. Там, у Совєтському Союзі, людей переслідують, але вони щиро й відважно вірять у Бога і беруть участь в церковному житті. Тут, в Америці, покищо ніхто християн не переслідує, а вони чомусь ледачіють і перестають брати участь в Богослуженнях та в парафіяльному житті. Одначе, за всяку ціну, священик мусить старатися, щоб якось рятувати парафіяльне життя. І так само треба продовжувати збірку, на уряд УНР за кордоном, під час молебня 22-го січня.

Наступні збори Деканату призначено відбути в Ню Гейвені. Час зборів змінено, бо заплановано почати з Неділі Православія.

Місія закінчилася молитвою, яку провів прот. о. М. Горошко.

Відтак всі пішли на вечерю, яку приготовила паніматка О. Чернявська. Час пройшов дуже гарно. Опісля всі пішли до церкви, щоб відслужити постову службу, Св. Пасії. Служив прот. о. М. Пахолок, а всі інші священики співали. Постову проповідь сказав також прот. о. М. Пахолок.

Наступного дня, в суботу, відбулася сповідь людей, а в 10-ій год. ранку розпочалася св. Літургія.

По закінченні Божественної Відправи, всі пішли до парафіяльної залі, де місцеве сестрицтво приготовило обід. Все було влаштовано так надзвичайно гарно, здається, що хотілося б тут бути в безконечність, але в кожного свої обов'язки і треба було розходитись.

Все закінчилося подячним словом декана, протоп. о. В. Коваленком.

О. Д. Мамчур

Виставка Ірини Петренко-Федишин в Детройті

По дорозі до дозрівання своєї мистецької особистости Ірина Петренко-Федишин своєю виставкою у днях від 15 — 17 квітня в ґалереї „Еко" в Детройті дала доказ доволі виразно означеного індивідуального стилю. Цікаве шукання і приймання нових підходів в трактуванні сюжетів чи кольорових комбінацій, свідчить про живу і рухливу творчу уяву, що в сумі дає повний і різноманітний огляд її дотеперішніх осягів.

Сучасний реалізм, півабстракт і чистий абстракт — оце форми, якими вона виявляє свої думки і почування про людину, її духовий світ та природу. Теми, як „Підсвідоме існування", „Химери" віддані технікою абстрактного експресіонізму. До тієї самої категорії належать картини „Тризуб I" і „Тризуб II". Тут уявні геометричні форми виринають із сильно окресленого тла одностайних великих площ різних, різко від себе відділених барв. Пів-абстракти, як „Постання жінок", „Уявні краєвиди" з розпізнавальними сюжетами, окутані мрячною атмосферою, яка овіває і спою́є форму сюжету і тла в одну цілість. В „Рожевому сузір'ю" малярка викликає почуття простору не вживаючи лінійної перспективи. Її шукання проявляється далі в застосуванню перспективи в одних картинах, в опущенню її в інших, раз користується тривимірністю раз плоскістю, що нагадує японські дереворити. Коли, отже, абстрактні поняття віддані абстрактними формами, то краєвиди виявлені технікою сучасного реалізму. Легкими пастелевими кольорами і їх відносно великими плямами, не наголошуючи подробиць, вона осягає настрій і кольористику бажаної пори року. В дійсності в них сюжет є лише претекстом для гри і комбінацій кольорів. В основному краєвиди, як і картини людських постатей, як „Три грації" вказують на ніжність її руки, і фактура її така легка, якби лише навіяна. „Синь ірисів" і „Синій водопад", приклади дуже вдалого схоплення суті тих явищ. Комбінація синьо-рожевих кольорів і композиції картин мертвої природи і нутра кімнат нагадують Матіса. Її вміння викликати емоційний відгук у глядача, задокументований у картині „Розп'яття". На темно-бронзовому тлі видовжена, обвисла постать Христа з безвладно опущеною головою зворушує силою експресії і своїм трагізмом.

Виставка була тим цікава, що дозволила глядачам спостерегти скільки можливих розв'язок накидуються мистцеві в творчому процесі. Бистра обсервація, вміння схопити і відгукнутись на різні прояви життя, свідомість існування двох реальностей-зовнішньої і внутрішньої наказують її реагувати на них раз раціонально, раз інтуїтивно, що і є причиною уживання різних, часто протилежних форм малярського вислову. Байдуже однак чи темою її картин є природа в різних її проявах, чи світ людського духа з його ідеями чи почуваннями, вона надає їм індивідуальну, їй тільки притаманну форму. Поринаючи в них, вона їх пізнає, і передаючи їх у пластичні форми і кольори дозволяє нам пізнати себе.

Володимир Баран

Ділимося сумною вісткою з Рідними, Приятелями і Знайомими, що в четвер, 12-го травня 1977 р., в пополудневих годинах, упокоїлась в Бозі, на 86-му році життя, по тяжкій недузі, наша Найдорожча
МАМА, СЕСТРА, БРАТОВА і ТЕТА

бл. п.

КАТЕРИНА ЛЯЛЬКА з дому САМБОРСЬКА

нар. 28-го вересня 1891 р. в селі Дички, пов. Рогатин, Зах. Україна.

ПОХОРОН в понеділок, 16-го травня 1977 р. о год. 10-ій рано з похоронного заведення I. Kearns Funeral Home, 61-40 Woodhaven Blvd., Queens до церкви Покрова Божої Матері в Озон Парку, Н. Й., а відтак на цвинтар Кальварія.

Горем прибиті:
дочка — ЮЛІЯ САВКА з чоловіком ІВАНОМ
брат — СТЕФАН САМБОРСЬКИЙ з дітьми
братова — МАРІЯ БЛИЗНАК
кузини —
ІРЕНА ҐАТФРІ з мужем ВІЛЬЯМОМ і дітьми
ОРЕСТ БЛИЗНАК з дружиною ПАТРИЦІЄЮ
СОФІЯ БІСИК з мужем АЛЕКСАНДРОМ і дітьми
ІРЕНА БЕРЕЗОВСЬКА з мужем ЯРОСЛАВОМ і дітьми
АЛЕКСАНДЕР ЛЯЛЬКА з дружиною РІДОЮ і дітьми
ЮРІЙ ЛЯЛЬКА з дружиною ЕСТОЮ і дітьми
ГЕЛЕН ЕВЕНС з дітьми
ДЕНИС ЛЯЛЬКА, ОЛЯ КВІН
і Родина в Україні

ПОДЯКА

З Волі Всевишнього відійшов від нас,
Дорогий наш
МУЖ, БАТЬКО, ДІДУСЬ, БРАТ, ВУЙКО і ШВАҐЕР

бл. п.

ВОЛОДИМИР ФЕДАНКІВ

Цим шляхом висловлюю найсердечнішу нашу подяку:

Усій Українській Громаді, Парохії Найсвятішого Серця в Бінґгемтоні, що так благородно поставилися до цієї сумної події, висловлюючи нам співчуття, взявши численну участь в похоронних відправах і відпровадила Покійного на місце Вічного Спочинку.

О. пароховi Ф. Бумбарові, дякові п. В. Василову і членам церковного хору, — за достойні відправи похоронних обрядів;

Маестрові Є. Курилові, за його надгробні слова прощання від усіх суспільно-політичних організацій, а в часі тризни від ООЧСУ і СУМА; д-рові Л. Луціву, що промовляв на тризні від Товаришів по зброї; мґр-ові В. Гірному, від УККА і п. Ю. Дячукові, від Батьківського Комітету парохіяльної школи.

Сердечно дякую усім (з Бінґгемтону, з Клівленду), за квіти, за молитви, за вислови співчуття передані усно, листовно чи телефонічно і висловлюю свою вдячність і признання Паням: П. Синишин, О. Чебіняк, А. Чебіняк і К. Чебіняк, за дбайливе приготовання тризни.

Дякую сердечно Усім, що жертвували на Поминальні Богослужби в місц. церкві, в. оо. Редемптористів і в оо. Студитів в Римі, і усім Тим, що замість квітів, зложили свої жертви: на Фонд Будови нової церкви в Бінґгемтоні, на „Церкву в Потребі", на Визвольний Фонд і на ФКУ в Гарварді.

Усім, моя щира дяка і найсердечніше Спаси-Біг.

АННА ФЕДАНКІВ

УПРАВА і ЧЛЕНСТВО 38-го ВІДДІЛУ ОДВУ в ГЕМСТЕДІ, Л. Ай.
повідомляє Українську Громаду, що 12-го травня 1977 року, помер, ненадійно, на удар серця

бл. п. ІВАН КУЧМАК

один із небагатьох уже живучих УСС-ів, знаний артист-маляр та довголітній член ОДВУ і Почесний Голова Відділу.
ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Родині Покійного складаємо глибокі вислови співчуття.

УПРАВА ВІДДІЛУ

З невимовним болем у серці ділимося сумною вісткою з Рідними, Приятелями і Знайомими, що в суботу, 23-го квітня 1977 р., після тяжкої і довгої хвороби, відійшла у Вічність, на 57-му році життя, наша Дорога, Незабутня ДРУЖИНА, ТІТКА, ПЛЕМІННИЦЯ, СЕСТРИЧКА і ВНУЧКА

св. п.

ПОЛІНА МЕФОДІЇВНА (з НАРІЖНИХ) ФЕЛОНЕНКО

ПОХОРОН відбувся 28-го квітня 1977 р. в м. Портленд, Орегон, з Української Православної Церкви св. Івана Хрестителя. Похоронні відправи у церкві, похоронному заведенні та на цвинтарі відслужив протоєрей О. Лимонченко в супроводі церковного хору.

Покійна народилася на Полтавщині, в Україні. До ЗСА прибула разом з чоловіком і батьками в 1949 році і оселились в м. Детройті.

Знаючи біду земляків у Німеччині, вона спровадила кілька родин до Америки.

У 1957 році вся родина переїздить на сталий побут до м. Портленд, Орегон. Тут Покійна бере активну участь у церковному і громадському житті. Дуже любила людей і була люблена ними.

Горем прибиті:
чоловік — ПАВЛО ФЕЛОНЕНКО та Рідні в ЗСА
і на Україні: СЬОМКИ, ЗАБІГАЙЛИ, ЛЕОНЕЛЛІ, ГУРАЛІ, СКОРИКИ, ФОМЕНКИ, ПИЩИТА, ОЛ. ФЕЛОНЕНКО, ЄФИМОВА та ЯЩОЛД
сестра — ОЛЬГА ФЕЛОНЕНКО

Вічна Тобі пам'ять, Дорога і Незабутня наша Поліночко.

Українське Лікарське Товариство Північної Америки

Головна Управа

повідомляє, що

в днях від 27-го до 30-го травня 1977 року
в Конрад Гілтон готелі в Чікаґо, Ілл.

відбудеться

XVII З'ЇЗД ДЕЛЕҐАТІВ і XII НАУКОВА КОНФЕРЕНЦІЯ УЛТПА

ПРОГРАМА:

П'ятниця, 27-го травня
5:00 по пол. —10:00 веч. — Реєстрація.
5:55 по пол. — Відкриття Наукової Конференції.
6:00 по пол — 7:30 веч. — Наукові доповіді.
7:30 веч. — 9:00 веч. — Дентистичний панель.

Субота, 28-го травня
7:30 ранку — 12:00 пол. — Продовження реєстрації.
7:30 рано —8:30 рано — Гінекологічний панель.
8:45 рано — 9:45 рано — Хірургічний панель.
10:00 рано — 12:30 по пол. — НАРАДИ З'ЇЗДУ ДЕЛЕҐАТІВ.
12:30 по пол. — 1:30 по пол. — Полуденок.
1:30 по пол. — 4:00 по пол. — ПРОДОВЖЕННЯ НАРАД З'ЇЗДУ ДЕЛЕҐАТІВ.
6:00 по пол. — 7:30 веч. — Коктейл.
7:30 веч. —2:00 ночі — БЕНКЕТ і БАЛЬ.

Неділя, 29-го травня
Ранок — До диспозиції учасників З'їзду.
12:00 дня — 1:30 по пол. — Панель для громадянства в авдиторії СУМА. „Як зберегти українську національну субстанцію".
1:30 по пол. — 2:30 по пол. — Доповідь для старших громадян: „Як зберегти молодість".
2:30 по пол. — 3:00 по пол. — Полуденок в Українськім Інституті Модерного Мистецтва.
3:30 по пол. — 5:00 по пол. — Медичний панель — Конрад Гілтон готель.
5:00 по пол. — 6:30 по пол. — Панель — Травма ока.
8:00 веч. — ТОВАРИСЬКА ЗУСТРІЧ.

Понеділок, 30-го травня
Ранок — До диспозиції учасників З'їзду.
10:00 рано — 12:00 дня — Наради уступаючої та новобибраної Управ.

Привіти будуть виголошувані тільки під час відкриття З'їзду Делеґатів.

ПРЕЗИДЕНТ КАРТЕР ВВАЖАЄ...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

питання, як територія цієї ,,батьківщини'', її політична система, автономні чи інші зв'язки з Йорданією чи іншою арабською країною тощо повинні бути полагоджені державами Близького Сходу, президент Картер кількакратно підкреслював, що проблема палестинських арабів-втікачів таки мусить бути полагоджена. Він сказав, що його уряд ,,оптимістично'' розглядає майбутність ситуації на Близькому Сході, хоча покищо нема конкретних доказів, що конфлікт в тій частині світу скоро закінчиться, як і немає незаперечних доказів, що ПВО таки готова визнати право Ізраїля на існування. Його оптимізм базований на недавніх розмовах з лідерами кількох арабських держав — сказав Президент.

Відносно встановлення нормальних зв'язків з комуністичним Китаєм президент Картер зазначив, що його уряд далі підтримує ,,Шангайський комунікат'', проголошений спільно колишнім президентом Ричардом Ніксоном і Пекіном щодо існування ,,єдиного Китаю'', але підкреслив, що Вашінгтон не уточнює ,,котрого Китаю'', тобто, чи комуністичного чи націоналістичного, додаючи, що ЗСА не можуть відступити від своїх зобов'язань відносно Націоналістичного Китаю на Тайвані і залишити населення Тайвану напризволяще. Він, однак, зазначив, що між Вашінгтоном і Пекіном вже розпочалися кроки в сторону нормалізації відносин, і що правдоподібно амбасадором ЗСА до комуністичного Китаю буде Ленард Вудкок, президент профспілки автомобілевих робітників. Але ще не відомо, коли будуть встановлені нормальні дипломатичні зв'язки з Пекіном — сказав Президент.

Щодо внутрішніх справ країни президент Картер відкинув твердження деяких ліберальних демократів, що його економічна програма більш подібна до програми Республіканської партії, ніж Демократичної. Він вказав, що не тільки хоче збалянсувати державний бюджет, але віддає велику увагу програмам масового затруднення, щоб зменшити рівень безробіття, запропонував реформу системи Соціяльного забезпечення та системи суспільної опіки (,,велфер''), як також представив Конгресові пропозиції щодо обмеження підвишок в коштах медичної опіки в шпиталях країни.

Президент теж заявив, що хоче, щоб законопроєкти, які стосуються реформи системи суспільної опіки, були передані Конгресові до серпня цього року і схвалені на початку наступного року, а щоб до 1981-го року вже була закінчена реформа цілої системи.

В справі зменшення податків президент Картер підкреслив, що хоча бизнесовий світ одержав би податкові полегші, щоб заохотити фірми збільшити продукцію і прийняти більше робітників, то головною метою податкової реформи було б зменшити податки для бідніших прошарків суспільства.

Під час пресконференції президент Картер відповів теж на питання щодо його відносин з ліберальними демократами, зазначуючи, що не вважає сенатора Джорджа МекҐоверна з Південної Дакоти і каліфорнійського губернатора Едмунда Бровна своїми ворогами чи противниками, як рівнож заявив, що ще не думає про перевиборчу кампанію в 1980-му році. Він підтвердив, що продовжуватиме застосовувати свій ,,стиль'' протягом цілої президентури, тобто, вдержувати близькі контакти з населенням ЗСА і продовжуватиме скріплювати довір'я цього населення до посту президента та цілої американської політичної системи.

Після формальної пресової конференції президент Картер, розмовляючи з журналістами, сказав, що колишній президент Ричард Ніксон таки порушив закони країни своєю причетністю до Вотергейтської афери і за ті порушення міг бути покликаний до відповідальности, не зважаючи на те, що Ніксон у минулотижневому інтерв'ю з британським коментатором Дейвидом Фростом заперечував, що поповнив будь-який злочин. Президент рівнож сказав, що під час нарад в Лондоні провідники европейських держав були здивовані, чому наново була розвалкована ціла Вотерґейтська афера, яка почала вже відходити в минуле.

Відбулася 20-та...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

2-го і 3-го липня 1977 р., присвячена дисидентському рухові в Україні. Від 24-го липня до 7-го серпня відбудеться відпочинково-виховний табір.

На заході — Міннесота, відбудеться відпочинково-виховний табір від 31-го липня до 13-го серпня 1977 р.

Затверджено Комітет зустрічі 1977 року. Затверджено нових старших виховників, провідників ОДУМ-у на основі нового статуту.

Після організаційної частини розпочалася панеля, якою керував Леонід Ліщина. Тема була дуже цікава. Участь брали виховники ЮОДУМ-у: Віра Харченко, яка говорила про вплив школи на виховання дитини; В. Тимошенко говорила на тему ставлення батьків до продовження вищої освіти, уважаючи, що батьки відограють рішальну ролю в здобутті вищої освіти; І. Роговський говорив про ,,Вплив суспільства'' на досягнення вищої освіти, стверджуючи, що суспільство ,,вимагає'' спеціялізації, а не загально широкої освіти; Віктор Ліщина розповів про стан навчання українського школяра в англійській школі і Л. Тищенко висловила кілька думок про вплив організацій на здобуття вищої освіти. В своєму вступному слові модератор Л. Ліщина подав такі цифри, які відносяться до льокального терену, хоч взагальному можуть ілюструвати стан осягнення вищої освіти молоддю: приблизно 20.% закінчують університетські студії, 45 % закінчують якісь фахові школи і 35 % не закінчують навіть повної середньої освіти. У висліді обміну думок виявилося, що принаймні 70% одумівської молоді закінчує вищу освіту. Учасники Конференції оцінили пройдений шлях від останнього Всеодумівського З'їзду, стверджуючи теперішній стан праці й відважно глянули в майбутнє. З спеціяльною увагою учасники вислухали звіт голови Студентської Секції ОДУМ-у І. Роговського.

В УКРАЇНСЬКОМ ...

(Продовження зі стор. 1-ої)

гуртується при Українському Клюбі, зокрема активна є там танцювальна група, яка нараховує понад 50 танцюристів.

Про цю групу варт підкреслити, що вже шість років вона бере участь у новорічній параді (Junior) "Orange Bowl Parade" у Маямі, що відома на всю Америку, не менш, як її посестра", парада з Пасадени, Каліфорнія, ''Rose Parade". Наша українська молодь становить єдину етнічну групу серед різнобарвних колективів — учасників паради, і це неабияке досягнення.

Танцювальна група висилає кожного року по кілька танцюристів, які закінчили 16 років життя, на українознавчі курси на Союзівку та вповні оплачує їх побут там. І це гідний приклад для наслідування для інших, не лиш в Маямі... Про нашу молодь часто пише місцева американська преса.

,,Але не тільки молоддю пишається українське Маямі. Не менш важливе й унікальне тут є теж Товариство старших віком, — не без гордости з доброї організації їхнього міста провадить далі пан Ракуш. — В Маямі наші емерити добре зорганізовані. До Т-ва належать 63 члени, і воно вже має коло сто тисяч долярів свого майна.

В недалекому майбутньому наші сеньйори мають в пляні побудувати або купити мешканевий будинок для своїх членів з дешевим ,,рентом". Як довідуюся — на Фльориді це є легко осягальне з огляду на прихильність місцевих властей до старших громадян: жидів, українців чи інших національностевих груп.

— А загально, скільки українців живе постійно в Маямі та околиці?

Микола Ракуш відповідає, що є їх коло трьох тисяч, і взагалі зорганізоване українське життя тут розпочалося в 1946 році. Це тоді мала групка людей заложила Український Американський Клюб, що й досі є об'єднуючим началом всіх українців Маямі. Будинок цього клюбу служить маямцям і численним українським гостям з Півночі ЗСА і Канади за Народний Дім. Тут відбуваються всі національні свята і більшість організацій вживають його за свою домівку. Нещодавно з ініціятиви маямських конструктивних людей цей Народний Дім гарно перебудовано й розбудовано. Тепер він легко вміщує 500 осіб на імпрезах і концертах, а 300 осіб можуть вигідно сидіти на бенкетах, обідах тощо.

Пишається маямський Український Клюб своєю соборністю, згодою ,,старих і ,,нових" імігрантів та своїм щедрим меценатством на Український Гарвард.

Щодо меценатства, то тут видно чи не ініціятиву пана Миколи Ракуша, що сам справді ,,полюбив Україну до глибини своєї кишені", — як дотепно колись висловився про щедрих жертводавців ще Євген Чикаленко, що теж сягав постійно до глибини кишені своєї. І хоч дуже скромний пан Микола, але такому ,,інквізиторові" як я все ж таки удається ,,і грозьбою і прозьбою" довідатися, що на всі загальноукраїнські культурні цілі дали п-во Ракуші дуже щедрі ,,приношенія": тут є і Гарвард, і Енциклопедія Українознавства; Український Католицький Університет, Український Вільний Університет, Патріярхат, НТШ, УВАН, Народний Дім в Маямі, вікно-вітраж в своїй церкві, Національний Даток УККА і безліч пресових фондів та інших ,,коляд". А до того ще слід додати постійні ,,радісні видатки" на гостину визначних гостей з Европи, як науковців так і політиків, для яких гостинний дім п-ва Ракушів завжди навстіж відчинений.

[Продовження буде]